

PRIMÀRIA CICLE INICIAL

**BLACK FRIDAY,
BLACK SATURDAY,
BLACK SUNDAY...**

Tutoria

**PER A MILIONS DE PERSONES AL MÓN
TOTS ELS DIES SÓN NEGRES**

La nostra manera de consumir afecta a les persones més vulnerables

CONSUMIR EL JUST I NECESSARI DEPÈN DE TU

ACTIVITAT 0. REFLEXIONEM SOBRE EL VÍDEO DE CAMPANYA

Títol del vídeo:

El consum responsable i els drets humans: els productes

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=VebrH0DOX4&index=2&list=PLlkHKYp2caLDldNyg1AcBNh1kEEfRj3av>

Data de producció:

Juny 2016

Durada:

6'15"

Tema:

El tema que treballem en aquest vídeo és el concepte de consum responsable, concretament de les manufactures, conscienciant de l'impacte social i ambiental que hi ha darrere de bona part de tot allò que consumim. L'objectiu és obrir els ulls per mirar més enllà, i així poder limitar la quantitat de tot el que consumim, per garantir el respecte pel planeta i pels drets humans.

Índex:

1. Context global: el nostre impacte
 - a. Els productes (concretament les joguines)
 - b. Presa de consciència
2. El consum responsable
 - a. Canviar l'efecte papallona

Sinopsi:

Partint del concepte de l'efecte papallona veurem com en Nil, un nen de 8 anys, pren consciència de les conseqüències de determinats hàbits de consum i decideix canviar la seva forma d'actuar per ajudar, amb la seva petita acció, a millorar els drets de les persones treballadores, i en conjunt de totes les persones, dels països empobrits.

Informació de base:

- a. **Manufactura** o fabricació, és una fase de la producció econòmica dels béns. Consisteix en la transformació de matèries primeres en productes manufacturats.
- b. Per **Consum Responsable** entenem l'elecció dels productes i serveis no només en base a la seva qualitat i preu, sinó també pel seu impacte ambiental i social, i per la conducta de les empreses que els elaboren.
- c. Una altra acepció de Consum Responsable, o consum crític, complementària a la definició anterior, és aquell que implica **consumir menys**, triant consumir només el necessari, i estant atents a com ens influeix la publicitat en la creació de necessitats supèrflues.

- d.** És un imperatiu del nostre temps la realització d'un **canvi social** al voltant dels nostres hàbits de consum. El principi fonamental és que totes i tots som corresponsables, amb la nostra forma de consumir, dels impactes socials i ambientals de la producció.
- En el medi ambient, base de la vida a la Terra, tenint en compte que hem de prioritzar productes amb menors impactes ambientals i reduir el consum dels limitats recursos naturals de què disposem.
 - En les persones, assumint i defensant solidàriament l'obligació de garantir els mateixos drets per a totes.
- e.** Quan afegim el qualificatiu de responsable al nostre consum estem significant la importància que té el consumidor per triar entre les diverses opcions que li ofereix el mercat de béns i serveis, tenint en compte els productes que valoren la **justícia social, l'ètica i la solidaritat**, i la **protecció del medi ambient**.

Objectius didàctics:

Al visualitzar aquest vídeo, els nens i les nenes seran capaces de:

- Comprendre com les actuacions diàries de les societats d'occident en matèria de consum poden afectar els drets humans dels països empobrits, concretament els drets en el treball.
- Entendre la necessitat de realitzar un canvi en els hàbits de consum de la nostra societat opulenta.
- Descobrir quines alternatives tenim al nostre abast per minimitzar l'impacte social i ambiental sobre societats empobrides.

Metodologia de l'activitat:

Abans del visionat:

1. El joc de "L'efecte papallona":

Fem un cercle amb l'alumnat. S'han de donar la mà i moure els braços quan el company/a els passi l' "efecte papallona". El cercle és el món i tots estem connectats; quan algú es mou a una banda del planeta, com que estem connectats, això afecta a l'altre costat. És una forma lúdica de comprendre l'efecte papallona, per poder comprendre encara millor les conseqüències del nostre consum després de visionar el vídeo. La persona educadora que guï la sessió ha de raonar amb l'alumnat sobre l'efecte papallona que ha patit el cercle.

Després del visionat:

1. Proposem que dibuixin una papallona el més gran que puguin en petits grups i omplin les ales amb jocs (paraules, dibuixos...) en els quals no cal comprar joguines. L'objectiu és penjar les papallones en espais comuns de l'alumnat.
2. Posar en comú les diverses interpretacions sobre el que hem vist al vídeo, fent una llista amb les joguines que:
 - utilitzem
 - tenim i no necessitem

3. Debatre sobre què podem fer amb les joguines que tenim i no necessitem. Pot organitzar-se un mercat d'intercanvi a l'escola?
4. Reflexionar sobre:
 - Els hàbits que podem canviar: no demanar ni tenir més del que necessitem i com podem transmetre-ho als adults.
 - El treball, l'esforç, les matèries primeres, la contaminació i els residus que han quedat enre-re, en unes joguines que no fa servir ningú.
 - Els jocs i joguines que tenim i estan produïts en altres països (se'ls pot demanar als alumnes que els mirin a casa on s'han produït, i que portin una llista per comentar a classe).
5. Concloure amb aquestes preguntes:
 - Què és més important, jugar o les joguines?
 - Què hem après?
 - Què podem compartir amb la nostra família sobre el que hem après?

Aquesta Activitat 0 relacionada amb el vídeo, ens situa en un punt de partida òptim per treballar la resta de continguts d'aquests materials educatius de la campanya 2016-2017.

PROFESSORAT

JUSTIFICACIÓ

Els consums de vida quotidians repercuteixen de diferent manera sobre el planeta i sobre milions de persones. Aquest programa de tutories pretén conscienciar-nos dels impactes d'aquests hàbits tant a nivell social com ecològic així com el coneixement i apropament a altres cultures i realitats.

Reflexionarem sobre com el nostre consum repercuteix en els drets humans i en com canviant aquests hàbits podem fer un món millor i valorar allò que ens envolta.

D'aquesta manera treballarem amb l'alumnat:

- La importància de l'aigua i els impactes del consum irresponsable.
- Com els hàbits de vida del primer món afecten directament als països en via de desenvolupament.

OBJETIUS GENERALS

- Conscienciar del consum responsable en pro dels drets humans.
- Visibilitzar les conseqüències que tenen els nostres actes en el desenvolupament global del món.
- Conèixer altres cultures i manera de vida d'altres nens del món.
- Valorar els nostres recursos i manera de vida.
- Educar en valors de solidaritat, justícia i responsabilitat.

OBJETIUS ESPECÍFICS

- Aprendre la correcta escala de valors per promoure un món més just i més responsable mediambientalment.
- Aprofitar i reciclar els nostres recursos en pro d'un món millor.
- Prendre consciència de les conseqüències que tenen els nostres actes en el desenvolupament global del món.
- Educar en valors de solidaritat, justícia i responsabilitat.

CONTINGUTS

- Presentació de la vida de la Meena.
- Repercussió dels hàbits de vida del primer món al tercer món i països en vies de desenvolupament.

MATERIAL

- Power Point.

METODOLOGIA

La metodologia està pensada per dur a terme mitjançant l'aprenentatge cooperatiu. D'aquesta manera, serà activa, globalitzadora i permetrà el desenvolupament integral de l'alumnat fomentant el debat i pluja d'idees.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

- **COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA:** Es fomentarà escoltar i participar oralment mitjançant exposicions i debats així com treballs cooperatius i pluges d'idees.
- **COMPETÈNCIA MATEMÀTICA I COMPETÈNCIES BÀSIQUES EN CIÈNCIA I TECNOLOGIA:** aprendran com els seus actes produeixen una conseqüència en el medi ambient i per això coneixeran i investigaran les ciències del medi ambient.
- **COMPETÈNCIA DIGITAL:** Usaran les noves tecnologies per al coneixement i exposició d'imatges...
- **APRENDRE A APRENDRE:** La didàctica empírica fomentarà la comprensió i el raonament en cada activitat.
- **COMPETÈNCIES SOCIALS I CÍVIQUES:** Es proporcionarà a l'alumnat la manera d'acostar-se a altres realitats socials tant del seu entorn més pròxim com del seu entorn llunyà.
- **SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR:** es proporcionaran les inquietuds suficients i el valor crític sobre allò que els mostrem fent que neixi d'ells la llavor per fer un món millor.
- **CONSCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS:** Es coneixeran altres cultures mitjançant la reflexió d'imatges.

TEMPORALITZACIÓ

Totes les activitats es poden fer en sessions individuals d'una hora.

PREGÀRIES

L'AIGUA ÉS DE TOTS I TOTES

Símbol

Motivació

- Els nens i les nenes del món ¿tenen aigua a prop?
- Per què han de caminar per trobar aigua?
- Qui és l'amo de l'aigua?

Pregària

Déu, et donem gràcies per l'aigua que tenim, hi ha nens i nenes que no en tenen, i ho sabem, o caminen molts quilòmetres per beure'n, dóna'ls força i ànim. Amén.

ACTIVITATS

ACTIVITAT 1. CONEGUEM A LA MEENA

Per realitzar aquesta activitat visionarem en gran grup el Power Point de la Meena que es troba adjunt a aquests materials. Posteriorment comentarem mitjançant una pluja d'idees allò que hem vist.

Preguntes post-PowerPoint:

- Recordeu de quin país és la Meena? Què coneixes del seu país?
- Per què va haver la Meena de deixar el seu poble? (Reflexionar aquí de la cadena que suposaria no tenir aigua: no aigua = no animals ni plantes = no aliments = malalties = no educació...)
- Com és la casa de la Meena? Té bany? Té cuina? Què opines d'aquesta manera de viure?
- Què opines sobre el col·legi de la Meena?
- Per què creus que la dieta de la Meena es basa en verdures i pa?

ACTIVITAT 2. EL CONTE PREFERIT DE LA MEENA

Per a aquesta activitat, introduïrem el següent conte amb una petita reflexió. Farem una sèrie de preguntes després de llegir la història i unes activitats que es descriuran a continuació:

Reflexió a manera d'introducció

La Meena és una nena acostumada a viure amb poc. Creus que ella és feliç?

En el conte preferit de la Meena aprendrem com voler més i més coses no ens fa més feliços, sinó més egoistes i ignorants sobre allò que és essencial per viure la vida plenament (l'amor, la solidaritat, el companyerisme...)

El conte

LA CIUTAT PARADÍS

Hi havia una vegada un rei que governava una terra rica i pròspera. A més de ser immensament ric, tenia una dona bonica, dos fills nobles i un palau que tenia els patis i jardins més bonics del món.

Però el rei no estava satisfet. Pensava que podia posseir alguna cosa millor. Va consultar a savis, intel·lectuals, va analitzar manuscrits, llibres i preguntava a tots els forasters que visitaven la ciutat si havien vist algun regne millor que el seu.

— No majestat- contestaven sempre-, no hem vist res que se li pugui comparar.

Un dia, el rei va trobar un enorme llibre polsegós, el va obrir i es va posar a llegir-lo. Parlava d'un lloc anomenat Paradís. No hi havia res més bell. Era més bonic que qualsevol altre lloc de la Terra. El Rei pensava que segurament a Paradís els palaus havien d'estar fets d'or i plata, i els seus patis adornats amb diamants. Els jardins haurien d'estar solcats per rierols refrescants i plens d'arbres exòtics on recollir-se del sol i perfumats amb el dolç aroma de les flors.

Així doncs, el rei va decidir que construiria un palau com aquell.

El sobirà va manar cridar als seus cortesans i nobles, als seus arquitectes i artesans, i els va ordenar que construïssin una ciutat plena de magnífics palaus i patis fets d'aigua, marbre, fusta, or i plata amb incrustacions de metalls. Les torres havien de travessar els núvols. Les muralles de la ciutat havien de relluir de pedres precioses que poguessin ser vistes des de l'horitzó. Els jardins havien d'estar tan perfumats que els ocells cantaires acudissin volant des de tots els racons i no desitjarien anar-se'n.

— Però Senyor! - va protestar el cap dels arquitectes-, si ja tens la ciutat amb els palaus i jardins més bells del món. Com vols que en construïm una altra millor?

— Marxeu i feu el que us he ordenat!

Així que els constructors i els artesans, bracers i arquitectes, van remoure cel i terra per aconseguir els materials més preciosos del món.

A poc a poc van aixecar centenars de palaus, un per a cada un dels nobles del rei. Tenien columnes de robins i òpal, i els paviments mostraven incrustacions d'àmbar i ametistes. Les habitacions brillaven de safirs, topazis, turmalines i maragdes.

Van passar els anys i les obres seguien. El rei estava tan immers en la construcció del paradís que, quan la seva dona va morir, gairebé no es va adonar. Els seus fills van marxar del regne, i els seus amics i consellers van anar envellint sense que ell els prestés atenció. Quan la ciutat va estar per fi acabada, el rei ja era vell, però tot i així va fer una celebració d'inauguració amb magnificència amb una gran desfilada d'exèrcits, servents i cortesans.

Mireu! - Va cridar, i la seva veu va ressonar entre les torres buides- Per ventura no és el palau més sumptuós que hi hagi hagut mai en el cel i la Terra? - Les habitacions desertes van tornar el ressò de la seva supèrbia i la seva arrogància- Per ventura no he construït el paradís mateix?

Només sortir dels seus llavis aquestes paraules, el cel es va enfosquir i un espantós soroll va ressonar sota els seus peus.

— Mireu! - Va cridar una veu sacsejada per la por.

El terror es va apoderar de tots quan el sòl es va esquerdar i es va obrir sota els seus peus. Els jardins, els palaus, les torres, les persones, els animals ... tot, absolutament tot va ser engolit per la terra.

— El Meu somni, el meu somni! - Plorava el cobdiciós rei, fins que ell també va ser engolit.

No va quedar absolutament res. Cap arbust, cap ocell, cap rierol. Ni un sol minaret, cap joia lluent, cap pedra de marbre. No va quedar res de la ciutat paradís, excepte les sorres del desert que cobreixen les petjades i el vent que gemega sobre les dunes.

Jamila GAVIN
Nuestros Cuentos Favoritos, Ed. Blume

Preguntes i activitat post lectura:

- Creus que el problema del rei era ser ric o més aviat que amb aquesta riquesa no en tenia prou?
- Es va tornar millor o pitjor persona?
- Què passa si en un lloc hi ha només poca gent que tingui diners? Què passa a les persones que no en tenen tant?
- Per què pensem que a la nostra societat la gent sempre vol més del que té?
- Si la gent sempre vol més, cal fabricar més ... això és bo per al medi ambient?
- Què pensem que podem fer amb les coses que la gent ja no vol perquè n'ha comprat de noves?

Cal encaminar el debat i conclusions de l'alumnat cap a la següent reflexió: la riquesa no és el problema, sinó el seu acaparament en un grup minoritari de persones, generant desigualtat, pobresa, exclusió social i posant en perill la democràcia. L'obsessió d'acumular riquesa genera corrupció i pèrdua de valors, i el consumisme compulsiu impacta negativament en el medi ambient.

Activitat post lectura:

Cada alumne plasmarà en un paper i amb un dibuix el que per a ell / a seria el seu Paradís personal. Cada alumne passarà a presentar el seu dibuix a la resta de la classe i farem entre tots una reflexió sobre aquells valors que vagin apareixent en cada treball.

AVALUACIÓ

En cas de voler avaluar aquesta activitat, proposem que s'observi la participació i implicació de l'alumne a partir d'aquests tres ítems:

ÍTEMS	EX	N	B	S	I
• El comportament ha estat adequat tant individualment com en grup cooperatiu					
• Ha mostrat interès per les activitats					
• S'ha implicat en les activitats					